

CHALMERS

KUSTBEVAKNINGEN

PRESSRELEASE

Vrak som möjliga miljöhot

20071108

I Skagerrak finns 261 kända vrak som identifierats som potentiella miljöhot. Tjugo av dessa återfinns så nära den svenska kusten att de är inom länsgränsen för Västra Götalands län. Den största andelen vrak härrör från andra världskriget, varför många idag är sönderrostade och en del har redan börjat läcka olja.

Trots att problemet uppmärksammats periodvis sedan mitten av sjuttioalet finns fortfarande ingen lagstiftning som reglerar ansvaret för de förebyggande åtgärder, som krävs för att förhindra framtida oljeutsläpp från de riskklassade vraken. Finansieringen av den mycket kostsamma saneringen och/eller bärgningen av vraken är dessutom svår att lösa eftersom ägande- och ansvarsförhållandena är oklara.

”Förstudien är tänkt att ge en översikt av befintlig kunskap rörande vraksanering. Vi har också noterat ett stort behov att utarbeta en långsiktig handlingsplan som inkluderar en tydlig ansvarsfördelning för bedömning och sanering av potentiellt miljöfarliga vrak. Det är hög tid att agera eftersom flera av vraken läcker redan idag,” konstaterar Ida-Maja Hassellöv från Chalmers som är författare till förstudien.

Unikt samarbete mellan privata bolag, länsstyrelse och högskola

Förstudien är framtagen genom ett unikt samarbete mellan medlemmar från Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Chalmers, Preem Petroleum och Stena Bulk, en sammansättning, som har inneburit tillgång till värdefullt kunnande i projektgruppen.

Förstudien har finansierats av Preem Petroleum och Stena Bulk

”Miljöarbete utgör en central del i både Stena Bulks och Preems verksamheter. Vi lägger ner mycket resurser på säkerhet kring våra fartygstransporter och att minska vår påverkan på miljön.

Samtidigt finns det vrak runt omkring vår kust som dagligen läcker ut olja och andra miljöfarliga ämnen. Ingen tar ansvar för frågan och miljökonsekvenserna kan bli stora. Vi hoppas att vår rapport kommer att bidra till att få fokus på problematiken och att hitta en lösning på problemet,” säger Michael G:son Löw vd och koncernchef för Preem och Ulf G Ryder, vd och koncernchef Stena Bulk i ett gemensamt uttalande.

Fakta om S/S Skytteren

Förstudien inkluderar en fallstudie av S/S Skytteren, som är det i särklass största kända oljeläckande vraket i Skagerrak. Skytteren vilar på 74 meters djup, ca 9 km väster om Måseskär och kan ha haft en bunkerkapacitet om 6000 m³. I händelse av ett större läckage från Skytteren skulle oljepåslaget längs Bohuskusten kunna bli omfattande.

Vrak runt Sveriges kust

Den här förstudien behandlar vrak i Skagerrak, men med stor sannolikhet finns det många ytterligare potentiellt miljöfarliga vrak längs resterande del av Sveriges kust. Således finns det ett behov av att upprätta en nationell databas över kända potentiellt miljöfarliga vrak.

Inga teknologiska hinder

Idag finns i princip inga teknologiska hinder för att tömma vraken på olja, men tömningen kan vara mycket kostsam (uppskattningsvis 20-250 miljoner SEK per vrak). Kostnaden för en tömning måste dock jämföras med de socioekonomiska konsekvenser som uppkommer ifall motsvarande olja istället plötsligt kommer ut och förorenar kusten.

Noggranna vrakinspektioner nödvändiga

För att kunna fastställa att en sanering är ekonomiskt försvarbar ur ett miljönyttoperspektiv är det av stor vikt att initialt genomföra en noggrann vrakinspektion, som kan verifiera mängd och typ av olja ombord samt om vrakets skick tillåter sanering. Kostnaden för en detaljerad inspektion och riskbedömning är i storleksordningen 0,5-2 miljoner SEK per vrak.

Finansiering med fondmedel

Finansieringen av såväl detaljerade inspektioner och riskbedömningar, som saneringsinsatser rörande vrak där ingen ägare kan ställas ansvarig, skulle kunna lösas på liknande sätt som tidigare gjorts vid instiftandet av en fond med medel för sanering av förorenad mark. I anslutning till en dylik fond skulle det vara fördelaktigt att upprätta ett nationellt kompetenscentrum som samlar all kunskap inom området och som kan samordna aktionerna för att garantera ett effektivt utnyttjande av resurserna.

För mer information, v.v. kontakta:

Ida-Maja Hassellöv
Chalmers Industriteknik
Mob 0730-64 49 00
ida-maja@cit.chalmers.se

Christer Larsson
Länsstyrelsen Västra Götaland
Tel 0521-60 54 82
Mob 0701-80 54 82
christer.larsson@o.lst.se

Filip Lundgren
Kustbevakningen Region Väst
Tel 031-69 90 20
Mob 0768-71 67 21
registrator.krv@coastguard.se

Helene Samuelsson
Preem Petroleum
Mob 070 450 12 22
helene.samuelsson@preem.se

Johan Roos
Stena Teknik
Tel 031-85 51 24
Mob 0704-85 51 24
johan.roos@stena.com

Förstudien om vraksanering finns i sin helhet på www.ag.s.chalmers.se

Foto på S/S Skytteren finns på www.sjofartsmuseum.goteborg.se; se pressrum

Sjöfartsmuseet i Göteborg har utifrån förstudien producerat en utställning som pågår 8 – 25 november; www.sjofartsmuseum.goteborg.se

Foto: Sjöfartsmuseet, Göteborg